

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum oporteat ad episcopatum eligere meliorem? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

votum : quia vouet se facturum id, quod hominem
facere decet .

ARTIC. III.

*Vtrum oporteat eum , qui ad episcopatum assumitur ,
esse ceteris meliorem ?*

878

AD tertium sic proceditur . Videtur, quòd oporteat eum , qui ad episcopatum assumitur , esse ceteris meliorem . Dominus enim Petrum, cui commissurus erat pastorale officium, examinavit, si se diligeret plus ceteris. Sed ex hoc aliquis melior est, quòd Deum plus diligit . Ergo videtur, quòd ad episcopatum non sit assumendus nisi ille , qui est ceteris melior .

¶ 2 Præterea, Symmachus Papa dicit *, Vilissimus computandus est , nisi scientia & sanctitate præcellat, qui est dignitate præstantior . Sed ille qui præcellit scientia & sanctitate, est melior. Ergo nõ debet aliquis ad episcopatũ assumi, nisi sit ceteris melior .

*habetur
1. q. 1. c.
Vilissimus .*

¶ 3 Præterea , In quolibet genere minora per maiora reguntur , sicut corporalia reguntur per spiritualia, & inferiora corpora per superiora : vt Aug. dicit in 3. de Trin. * Sed Episcopus assumitur ad regimen aliorum . Ergo debet esse ceteris melior .

c. 4. do. 3.

SED contra est, quòd Decretalis dicit *, quòd sufficit eligere bonum, neque oportet eligere meliorem.

*in decret.
lib. 1. tit.*

RESPONDEO dicendum , quòd circa assumptionem alicuius ad episcopatum , aliquid considerandum est ex parte eius qui assumitur , & aliquid ex parte eius qui assumit . Ex parte enim eius qui assumit , vel eligendo vel providendo , requiritur quòd talem eligat, qui fideliter diuina mysteria dispenset, quæ quidem dispensari debent ad vtilitatem Ecclesie: secundum illud primæ Cor. 14. Ad ædificationem Ecclesie quærite , vt abundetis . Non autem diuina ministeria hominibus committuntur propter eorum remunerationem , quam expectare debent in futuro . Et ided ille qui debet aliquem eligere in episcopum , vel de eo providere , non tenetur assumere meli-

*6. c. cõns
in cõcõs.
¶ est 7.
in ordine*

melic-

meliozem simpliciter, quod est secundum charitatem: sed meliozem quo ad regimen Ecclesie: qui scilicet possit Ecclesiam & instruere, & defendere, & pacifice gubernare. Vnde contra quosdam Hieronymus dicit*, quod quidam non quarunt eos in Ecclesia columnas erigere, quos plus cognoscunt Ecclesie prodesse: sed quos plus ipsi amant, vel quorum sunt obsequijs deliniti vel dediti, vel pro quibus maiorum quispiam rogauerit, & (vt deteriora taceam) qui vt clerici fierent, muneribus impetrarunt. Hoc autem pertinet ad acceptionem personarum, quæ in talibus est graue peccatum. Vnde super illud Iacobi secundo,

glos. ord.

ex Aug.

in ep. 29.

ad H. er.

declinan

do ad fin.

illius, t. 2

, Fratres mei, nolite in personarum acceptione, & cætera, dicit glossa Augustini*, Si hanc distantiam sedendi, & standi ad honores ecclesiasticos referamus, nõ est putandum leue esse peccatum in personarum acceptione habere fidem Domini glorie. Quis enim ferat eligi diuitem ad sedem honoris ecclesie, contempto paupere instructiore & sanctiore? Ex parte autem eius qui assumitur, non requiritur, quod reputet se alijs meliozem, (hoc enim esset superbum & præsumptuosum) sed sufficit quod nihil in se inueniat, per quod illicitum ei reddatur assumere prælationis officium. Vnde licet Petrus interrogatus esset, an Dominum plus cæteris diligeret, in sua responsione non se prætulit cæteris, sed simpliciter respondit, quod Christum amaret.

Ad primum ergo dicendum, quod Dominus in Petro sciebat ex suo munere esse idoneitatem, etiam quantum ad alia gubernandi ecclesiam. Et ideo eadem præcipua dilectione examinauit, ad ostendendum quod vbi alias inuenitur homo idoneus ad ecclesie regimen, præcipue attendi debet in ipso eminentia diuina dilectionis.

Ad secundum dicendum, quod auctoritas illa est intelligenda quantum ad studium illius, qui in dignitate constitutus est. Debet enim ad hoc intendere, vt talem se exhibeat, vt cæteros, & scientia & sanctitate

tate præcellat. Vnde Gregorius dicit in Pastoralis *, p. 2. c. 1. *in prin.*
 Tantum debet actionem populi, actio transcendere præsulis, quantum distare solet à grege vita pastoris. Non autem sibi imputandum est, si ante prælationem excellentior non fuit, ut ex hoc debeat vilissimus reputari.

Ad tertium dicendum, quod sicut dicitur primæ ad Corinthios duodecimo, Divisiones gratiarum & ministracionum & operationum sunt. Vnde nihil prohibet aliquem esse magis idoneum ad officium regiminis, qui tamen non excellit in gratia sanctitatis. Secus autem est in regimine naturalis ordinis, in quo id quod est superius ordine naturæ, ex hoc ipso habet maiorem idoneitatem ad hoc quod inferiora disponat.

ARTIC. IV.

Virum episcopus possit licitè curam episcopalem deservere, ut ad religionem se transferat?

879

Ad quartum sic proceditur. Viderur, quod episcopus non possit licitè curam episcopalem deservere, ut ad religionem se transferat. Nulli enim licet de statu perfectiori ad minus perfectum statum transire. Hoc enim est retro respicere: quod est damnable, secundum Domini sententiam, dicentis Lucæ nono, Nemo mittens manū ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei. Sed status episcopalis est perfectior, quam status religionis, ut supra habitum est *. Ergo sicut non licet de statu religionis redire ad seculum, ita non licet de statu episcopali ad religionem transire.

super q. 184. a. 6. cor. 5. Et inf. q. 189 ar. 7. cor. qu. 187. ar. 1.

¶ 2 Præterea, Ordo gratiæ est decentior, quam ordo naturæ. Sed secundum naturam non movetur idem ad contraria: puta, si lapis naturaliter deorsum movetur, non potest naturaliter à deorsum redire in sursum. Sed secundum ordinem gratiæ licet transire de statu religionis ad statum episcopalem. Ergo non licet è conuerso de statu episcopali redire ad statum religionis.

¶ 3 Præ-